

Zákon č. 36

ze dne 22. října 1875,

o zřízení správního soudu

S přivolením obojí sněmovny rady říšské vidí se Mi naříditi takto:

Zřizuje se správní soud ve Vídni

§ 1

Aby ve skutek uveden byl článek 15 základního zákona státního, daného dne 21. prosince 1867 (č. 144 zák. říšsk.), zřizuje se pro království a země radou říšskou zastoupené správní soud ve Vídni.

Které věci příslušejí ke správnímu soudu

§ 2

Správnímu soudu přísluší nalézt v každém případě, když kdo praví, mu bylo protizákonným rozhodnutím nebo opatřením některého úřadu správního v právích jeho ublíženo.

Úřadové správní, na jichž rozhodnutí neb opatření se může u správního soudu stížnost vésti, jsou jak orgánové správy státní, tak i orgánové správy zemské, okresní a obecní.

§ 3

Ke správnímu soudu nepříslušejí:

- a) Záležitosti, o kterých neleží rozhodovati řádným soudům;
- b) záležitosti, kteréž dle základního zákona státního, daného dne 21. prosince 1867 (č. 143 zák. říšsk.), příslušejí ke kompetenci soudu říšského;
- c) záležitosti, které podle zákona, daného dne 21. prosince 1867 (č. 146 zák. říšsk.), v obojí polovici říše společně se spravují;
- d) záležitosti, které podle zákona, daného dne 21. prosince 1867 (č. 146 zák. říšsk.) v obojí polovici říše dle týchž pravidel se spravují, pokud rozhodnutí nebo opatření, jemuž se odporuje, bylo mocí zákona po umluvení s některým společným úřadem správním nebo s některým správním úřadem druhé polovice říše učiněno, nebo pokud se zakládá na nějakém nařízení týmž způsobem umluveném;
- e) záležitosti, v kterých a pokud úřadové správní mají právo, dle svého uvážení předsejítí;
- f) stížnosti na jmenování někoho k nějakému veřejnému úřadu neb k nějaké veřejné službě, pokud není činiti o porušení nějakého dovozovaného práva navrhovacího neb obsazovacího;
- g) záležitosti disciplinární;

- h) stížnosti na rozhodnutí administrativní, kteráž učinil v poslední instanci nejvyšší soud, též na rozhodnutí, kteráž učinila některá instance, složená z úředníků správních a ze soudců;
- i) stížnosti na rozhodnutí a opatření komisí ku vkládání pozemků do výměr tarifových.

§ 4

Správní soud má ku své příslušnosti z povinnost úřadu přihlížeti.

Učiní-li se námitka proti příslušnosti, má správní soud vůbec sám o ni rozhodovati (§ 9).

Obecná pravidla o soudní moci správního soudu

§ 5

Správní soud má předsejítí jedině, když za to strany požádají.

Stížnost může se k správnímu soudu podati teprv tehda, když věc jest způsobem administrativním vyřízena.

Byl-li běh instancí administrativních zameškán, nemá stížnost u správního soudu místa.

§ 6

Správní soud má vůbec rozeznávati podlé příběhu skutečného, jež poslední instance administrativní měla za pravý.

Shledá-li však správní soud, že příběh skutečný byl proti spisům přijat za pravý, aneb že má v podstatných punktech zapotřebí doplnění, anebo že byly podstatné formy řízení administrativního pominuty, tedy má popírané rozhodnutí nebo opatření z příčiny nedostatečného řízení zrušiti a poslati věc nazpět úřadu správnímu, kterýž má nedostatky zdvihnouti a nové rozhodnutí nebo opatření učiniti.

§ 7

Shledá-li správní soud, že stížnost jest důvodná, má popírané rozhodnutí nebo opatření jakožto zákonu odporující zrušiti a příčiny toho uvésti.

Úřadové správní jsou povinni, u věci další opatření učiniti, spravující se při tom míněním právním, na kterém správní soud nález svůj založil.

§ 8

Co se týče práva, zkoumati platnost zákonů a nařízení, roven jest správní soud řádným soudům.

Jak se rozhodují rozepře o kompetenci

§ 9

V příčině rozhodování rozepří o kompetenci, které vzejdou mezi správním soudem a řádnými

soudy, též mezi správním soudem a soudem říšským, vydán bude zvláštní zákon.

Z kterých osob skládá se správní soud a jak se práce při něm vyřizují

§ 10

Správní soud skládá se z presidenta a tolika presidentů senátních a radních, kolik bude potřebí. Služba u správního soudu jest placený úřad státní a nemůže býti spojena s jiným úřadem veřejným.

President, presidenti senátní a radní správního soudu postaveni jsou, co hodnosti a příjmů se týče, na roveň presidentovi, senátům presidentním a radním nejvyššího soudu.

Členy správního soudu pojmenuje k návrhu rady ministerské císař.

Nejméně polovice těchto členů má míti kvalifikaci k úřadu soudcovskému.

§ 11

V příčině členů správního soudu mají vůbec platnost nařízení, vydaná v příčině úředníků soudcovských.

Zvláště se k nim vztahuje to, co ustanoveno v článku 6 základního zákona státního o moci soudcovské a v zákoně ze dne 21. května 1868 (č. **46 zák. říšsk.**), za příčinou provedení dotčeného zákona státního vydaném.

Funkce v tomto druhém zákoně soudu disciplinárnímu přikázané vykonávati bude, co se týče členů správního soudu, tento soud sám.

Pokud dotčený zákon jinak se vztahuje k členům správního soudu, ustanoví se způsobem nařízení.

§ 12

Širší předpisy o služebním postavení členů správního soudu obsahovati bude v sobě nařízení o vnitřním zařízení správního soudu (§ 46).

§ 13

Správní soud má jednati a rozhodovati pravidelně v senátech, složených ze čtyř radních a z předsedajícího.

K vyřizování věcí daně a poplatků se týkajících zřízeny budou stálé senáty správního soudu.

O platnosti nějakého nařízení rozhodovati se může toliko v senátech, složených se šesti radních a z předsedajícího.

Přípravná opatření a rozhodnutí invidenční činiti se mohou také v senátech, složených ze dvou radních a z předsedajícího.

Nejméně polovice radních ke každému senátu přivzatých má míti kvalifikaci k úřadu soudcovskému.

V řadě jednacím (§ 46) bude ustanoveno, pokud prezident správního soudu má právo nebo jest povinen učiniti v některém případě, aby rozhodnuto bylo plným shromážděním správního soudu.

Jaké jest řízení před správním soudem a v které lhůtě má se stížnost podati

§ 14

Stížnosti podány buďte ke správnímu soudu v 60 dnech od dodání rozhodnutí neb opatření v poslední instanci učiněného (§ 5). Den dodání buď ve stížnosti uveden.

§ 15

Ve lhůtu v předešlém paragrafu vyměřenou nepočítají se dni, po které stížnost jde po poště.

Případne-li poslední den lhůty na neděli nebo na svátek, končí se lhůta teprv všedního dne nejdříve příštího.

Krom zvláštních případností (§ 21) lhůta se neprodlužuje.

§ 16

Navrácení v předešlý způsob z příčiny prošlé lhůty v § 14 vyměřené nemá místa.

Žádosti za takové navrácení buďtež z povinnosti úřadu odvrženy.

Jaký právní účinek má stížnost podaná

§ 17

Stížnost k soudu správnímu podaná nemá dle práva účinku odkladacího. Strana stížnostvedoucí má však na vůli, žádati na úřadu správním za takový odklad, a nevyhledávají-li toho veřejné příčiny, aby rozhodnutí neprodleně bylo vykonáno, a vzešla-li by tím vykonáním straně škoda nenabytná, má tento úřad ten odklad povolit.

Co má stížnost obsahovati a jak má býti opatřena

§ 18

Ve stížnosti, která se podá správnímu soudu, má býti zevrubně vytknuto rozhodnutí nebo opatření, proti němuž stížnost směřuje, též mají v ní býti vyznačeny veškeré články stížnosti.

Ke stížnosti mají se přiložiti buď v prvopise nebo v přepise všechny pomůcky, na nichž strana stížnost svou zakládá.

V každé stížnosti má býti podepsán advokát.

Ke kterým stranám může se stížnost spolu vztáhnouti

§ 19

Strana stížnostvedoucí může v tomto svém prvním spise stížnost svou kromě správního úřadu vztáhnouti také k osobám, jimž by zrušení administrativního rozhodnutí, za které strana stížnostvedoucí žádá, bylo na škodu.

Ke stížnosti má se pokaždé připojiti předpis stížnosti a veškeré přílohy

§ 20

Ke stížnosti má se pokaždé přidati stížnost a veškeré přílohy.

Jsou-li tu strany, k nimž stížnost také se vztahuje (§ 19), má stížnostvedoucí připojiti tolik předpisů stížnosti své a tolik příloh, aby se každé této straně mohl dodatí exemplář.

Kdy se má stížnost odvrhnouti bez dalšího řízení

§ 21

Shledá-li se, že stížnost nějaká pro patrnou nepřislusnost soudu správního, pro obmeškání lhůty zákonem vyměřené nebo pro nedostatek formálních potřeb v zákoně ustanovených (§§ 14, 18, 20) k jednání se nehodí, budiž beze všeho řízení odvržena; totéž platí o stížnostech, jimž jest na odpor obrana věci rozhodnuté nebo obrana nedostatku legitimace k vedení stížnosti, jsou-li i tyto vady zjevné.

V případě nedostatku formálních potřeb v zákoně ustanovených (§§ 18 a 20) může však správní soud stížnost straně vrátiti a vyměřiti ji kratičkou lhůtu neprodlužitelnou, v kterémž má ty vady zdvihnouti.

O tom, má-li se některá stížnost odvrhnouti nebo vrátiti, učiní správní soud usnešení v sezení neveřejném. Stalo-li se usnešení, že se má stížnost odvrhnouti, má se o tom dáti věděti úřadu správnímu, proti jehož rozhodnutí neb opatření stížnost směřuje.

Jak se má vésti řízení přípravné

§ 22

Nevidí-li se správnímu soudu stížnost k němu podanou dne § 21 z povinnosti úřadu odvrhnouti, má přepis stížnosti i s přílohami úřadu, na kterýž stížnost se vede, a jiným stranám, k nimž stížnost se vztahuje, dodatí a vybídnouti je, aby ve lhůtě na níže než na 14 dní a ne výše než na 60 dní vyměřené daly odpověď na stížnost.

Co se týče počítání této lhůty, mají platnost pravidla, daná v příčině lhůty, v které se má podati stížnost (§§ 15, 16).

§ 23

Odpověď budiž dvojnásobně podána a budtež k ní připojeny přepisy příloh, jsou-li tu jaké.

Duplikát i s přepisem příloh dodán bud' stížnostvedoucímu.

§ 24

Vidí-li se správnímu soudu, by ústní přelíčení náležitě se připravilo, toho potřebí, může naříditi, aby se podala replika a duplika.

Lhůta k podání těchto spisů v každém případě zvláště se vyměří, nemá však činiti více než 30 dní (§§ 15, 16).

§ 25

Opominula-li by ta neb ona strana podati některý ze spisů výše uvedených (§§ 22, 24), není to na překážku, aby se v přelíčení dále předsešlo.

§ 26

Správní soud, čině přípravy k přelíčení, může naříditi, aby slyšeny byly strany a úřadové, jichž se týče, zvláště pak aby mu byly poslány spisy o provedeném jednání administrativním.

Úřadové slyšeni buďte způsobem korespondence.

§ 27

I když stížnost nesměřuje výslovně proti jiným stranám (§ 19), má správní soud zřetel míti k tomu, aby v řízení, které se má před ním provésti, všechny osoby, jichž věc, která se má rozhodnouti, se dotýče, byly slyšeny a mohly svých práv hájiti.

Jak se má předsejiti při ústním přelíčení

§ 28

Po písemném přípravném řízení má president správního soudu, když činiti jest o nález podlé § 6, veřejné a ústní přelíčení ustanoviti a úřady i strany, jichž se týče, k němu obeslati.

§ 29

Soud se může o to usnésti, aby přelíčení z příčin mravopočestnosti a veřejného pořádku nebylo veřejné.

V takovém případě má každý, jehož se věc dotýče, právo žádati, aby třem osobám jeho důvěry bylo povoleno, k přelíčení přijíti.

§ 30

Zástupce úřadu správního při ústním přelíčení vyšle ministerium, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje aneb v jehož obor působnosti věc náleží.

Směřuje-li stížnost proti rozhodnutí nebo opatření některého orgánu správy zemské, okresní neb obecní, vyšle zástupce tento orgán.

§ 31

Strana, jíž se týče, má toho vůli, zastupovati se v ústním přelíčení buď sama aneb se dáti zastupovati advokátem.

Úřadové, korporace a obce vykonávají právo, samy se zastupovati, skrze plnomocníky ze sebe vyslané.

§ 32

Ústní přelíčení počíná se přednáškou referentovou.

Předsedící řídí přelíčení a vykonává policii při sezení. On má z povinnosti úřadu k tomu přihlížeti, aby věc úplně se rozebrala a vysvětlila.

Členové správního soudu mají právo, dávatí otázky.

§ 33

V příčině námitek proti řízení, též v příčině návrhů, které by se činily mezi řízením, rozhoduje správní soud usnesením.

§ 34

Nepřišla-li by některá strana neb úřad aneb jejich zástupce k přelíčení, není to ani přelíčení ani rozhodnutí na překážku.

§ 35

Aby se ústní přelíčení přeložilo, povoliti se může jen když obě strany jednomyslně to navrhnou aneb když tu jest nějaká nepřemožitelná překážka, pro kterou se v přelíčení nemůže předsejítí.

Jak činí správní soud nálezy

§ 36

Když věc jest dostatečně rozebrána a vysvětlena, přelíčení se uzavře a nález se vynese.

Rokování a hlasování není veřejné.

§ 37

Nálezy správního soudu činí se nadpoloviční většinou hlasů.

Předsedící dává svůj hlas naposledy.

§ 38

Nález vyhlášen buď ústně s podstatnými příčinami rozhodovacími v témž sezení správního soudu, aneb nemohlo-li by to býti, s úplnými příčinami rozhodovacími v některém jiném sezení, které se má stranám ihned oznámiti.

Nález budiž vyhlášen i tehda, když by strany byly odešly nebo by k sezení k tomu ustanovenému

nepřišly.

§ 39

Nálezy správního soudu zdělávány buďte jménem císařovým.

Nálezy zdělané obsahuje v sobě jména všech členů správního soudu, kteří je spolu vynášeli, a podepsány buďte od předsedícího a od zapisovatele.

Nálezy zdělané dodány buďte i s příčinami rozhodovacími co nejdříve těm, jichž se týkají.

§ 40

Když stížnost se odvrhne, může se v nálezu stížnostvedoucímu uložit, aby náklady řízení před soudem správním provedeného buď všechny nebo část jich nahradil.

Náklady přiřknuté dobudou se způsobem administrativním.

§ 41

Správní soud má právo, uložit stranám a dle okolností jich zástupcům, kteří proti jasnému znění zákona se prou aneb jinak zřejmě svévolným způsobem vedou stížnosti, pokuty peněžité 5 až 1 000 zl.

Pokuty peněžité jdou do pokladnice chudých toho místa, v kterém stížnostvedoucí má své řádné bydlení.

§ 42

O přelíčení sepíše se protokol, kterýž má obsahovati jména přítomných členů správního soudu, jména stran a jich zástupců, jména zástupců úřadů správních a má vysvědčiti, co důležitého se v sezení událo.

Když rokování a hlasování není veřejné, má se sepsati zvláštní protokol.

V každém protokole má se předsedící a zapisovatel podepsati.

Jakou moc právní mají nálezy

§ 43

Proti nálezu správního soudu navrácení v předešlý způsob místa nemá.

Kdy se má řízení zastaviti

§ 44

Když v kterémkoli postupu řízení před soudem správním úřad správní, na nějž stížnost se vede, prokáže, že příčina stížnosti mezi tím byla odvarována, budiž řízení po vyslyšení stížnostvedoucího usnešením soudu zastaveno. Řízení zastavené nemůže se již obnoviti.

Kdo může strany před soudem správním zastupovati

§ 45

Kde dle tohoto zákona advokáti k zastupování se připouštějí nebo jest jich potřeba, rozumí se jimi advokáti, kteří mají právo, v královstvích a zemích v radě říšské zastoupených strany zastupovati.

O vnitřním zařízení a řádu jednacím správního soudu

§ 46

Jaké bude vnitřní zařízení správního soudu a které úřednictvo bude při něm ustaveno, šíře se ustanoví způsobem nařízení.

Správní soud zdělá si sám řád jednací a předloží ho skrze radu ministerskou císaři ku schválení.

Kdy počne správní soud úřadovati

§ 47

Správní soud počne úřadovati tři měsíce od tohoto dne, kterého bude tento zákon zákoníkem říšským vyhlášen.

Ustanovení přechodní a vykonávací

§ 48

Příslušnost správního soudu v trestních věcech policejních upravena bude zároveň s trestním zákonodárstvím policejním.

§ 49

Proti rozhodnutím nebo opatřením, kteráž nabyla moci právní prvé než tento zákon vešel ve skutek, nemůže se před správním soudem odpor činiti (§ 21).

§ 50

Veškerému ministerstvu uloženo jest, aby tento zákon ve skutek uvedlo.

V Gedelově, dne 22. října 1875.

František Josef m. p. v. r.

Auersperg m. p. v. r.

Unger m. p. v. r.

Lasser m. p. v. r.

Chlumecky m. p. v. r.

Ziemiałowski m. p. v. r.

Stremayr m. p. v. r.

Pretis m. p. v. r.

Mannsfeld m. p. v. r.
Glaser m. p. v. r.
Horst m. p. v. r.